VI metai Kaunas 1929 m. lapkričio-gruodžio m. Nr. 6 (36)

FARMACIJOS ŽINIOS

LAIKRAŠTIS, SKIRIAMAS FARMACIJOS TEORIJOS IR PRAKTIKOS REIKALAMS

Redakcijos ir Administracijos adr.:
Kaunas, Daukanto g-vė 12
Tel. 14-13
* *
Prenumeratos kaina:
6 mėn.—15 lit, 12 mėn—30 litų.
Tarnautojams 24 litai metams.
Atskiro Nr. 6 litai

Leidžia: **Vaistininkų Draugija ir Farmaceutų Sąjunga.**
Redaktorius Prov. **J. Makauskis.**

Prof. K. Regelis.

III Tarptautinis vaistinių augalų kultūros interesantų kongresas Italijoje.

1. Kongreso aprašymas.

1929 m. birželio 15 dieną III tarptautinis vaistingųjų augalų kongresas prasidėjo Venecijoje ir pasibaigė Padovos mieste birželio 18 d. Jo svarbiausias tikslas buvo tarptautinės vaistinių augalų augintojų sąjungos įkūrimas. Jau pirmam kongrese Vienoje 1927 m. buvo nustatyta, kad būtų labai svarbu sujungti visų kraštų vaistinių augalų augintojai į vieną sąjungą, kad patogiau būtų suvienodinti jų darbas, kuris pasireikštų ne tik auginimu, bet taipogi žaliavos pardavime ir apdirbime normuoti kainos reikalus ir tokiu būdu sumažinti augintojų riziką.

Labai dažnai vieno krašto augintojai augina dideliam kiekyje tam tikrų vaistinių augalų, nežinodami, kad pardavimo kaina jau labai nukrito. Taip 1928 m. Vidurinėj Europoj labai pabrango dėl nederliaus pipirmėtės, bet Lietuvoj jų derlius palyginti buvo geras, tik apie tai nedaug kas žinojo.

Sekančiam kongrese Budapešte, 1928 m., kur dalyvavo iš Lietuvos šio straipsnio autorius ir Botanikos kabineto vyr. labor. K. Grybauskas, buvo numatytas sąjungos statuto projektas, kuriam apsvarstyti ir patvirtinti sušauktas buvo III-as kongresas Venecijoje ir Padovos mieste.

Kongrese dalyvavo atstovai iš šių kraštų: Vokietijos, Olandijos, Belgijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Austrijos, Italijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Jugo—Slavijos, bet dalyvių susirinko daug mažiau, negu II-me kongrese Vengrijoj.

Suvažiavimas praėjo tokia programa.

Venecijoj birželio mėn. 15 d. 9 val. buvo Kongreso atidarymas Karališkuose rūmuose Napoleono salėje. Kongresą gražia kalba atidarė Venecijos provincijos prefektas, paskui kalbėjo kaipo Austrijos Komiteto atstovas d-ras Himmelbaur, nurodydamas Italijos reikšmę vaistinių augalų auginime, kad tas kraštas yra šių kultūrų klasiška motina, kur jau senovėje dirbo šitoje srityje Columella ir kur jau 1330 m. Venecijos mieste buvo įsteigtas sodas vaistiniams augalams auginti.

Po to Kongresą sveikino Venecijos miesto Karališkas komisaras, kalbėjo tarp kitų mažų pramonių sąjungos komisaras, Padovos miesto atstovas, mūgės viceprezidentas, tarptautinio Ž. Ū. instituto Romoje atstovas, fašistinės ūkininkų sąjungos atstovas, kolonijų ministerijos atstovas, tautinės farmaceutų sąjungos atstovas ir t. t. Po to prasidėjo prezidiumo rinkimai. Į prezidiumą įėjo ir šio straipsnio autorius. Kongresą sveikino ir

užsienių kraštų atstovai. Aš sveikinau kongresą Lietuvos Universiteto vardu. Po telegramų redagavimo Italijos karaliui ir B. Mussolini pasibaigė pirmas kongreso posėdis.

Popiet kongreso dalyviai apžiūrėjo miestą ir stiklo fabriką ant Murano salos, kur gaminamas pasaulyje žinomas Venecijos stiklas. Vakare Venecijos miestas suruošė kongreso dalyviams priėmimą Napoleono salėje.

Padova, birželio 16 d. ir 17 d.

Kitą dieną kongreso nariai persikėlė į Padovos miestą, kur prasidėjo jau intensyviškesni, negu pirmą dieną Venecijoj, mokslo darbai. Didelėj Rotušės salėj ėjo visa eilė Italų ir užsienio mokslininkų paskaitų. Mažesnėj salėj posėdžiavo kitų kraštų atstovai vaistinių augalų auginimo sąjungos statutui galutinai apdirbti ir priimti.

Iš laikytų paskaitų pažymėsiu, kad buvo kalbėta apie vaistingosios žaliavos normalizavimą (Prof. De Graaf - Olandija, Prof. Perror-Prancūzija apie jų analizą) Prof. Augustin-Vengrija ir Miculicich - Jugoslavija apie klimato įtaką į vaistinius augalus (Dr. Heebt - Austrija), apie vaistinių augalų kultūrą ir prekybą, ypač Italijoj. Kalbėjo visą eilė italų mokslininkų — Michelini, De Mori (ypač Pyrethrum ir Šafranas).

Popiet buvo apžiūrėtas įdomus senas Padovos miestas, Botanikos sodas — vienas iš seniausių Europoj, Padovos mūgė ir jos vaistų skyrius. Birželio mėn. 17 d. vakare visi kongreso nariai buvo priimti bankiete, kurį suruošė Padovos Miesto Valdyba.

Birželio 18 d. buvo sudaryta ekskursija į Asiago plokštakalnį, kur buvo apžiūrėta vaistinių augalų bandymo laukai. Ekskursija tęsėsi visą dieną. Iš ryto kongreso nariai išvažiavo traukiniu į Vicenzą, kur buvo priimti Miesto Valdybos, paskui autobusais važiavo nuostabiai gražiu keliu į plokštakalnį apie 1200 m. aukštumo. Reikia dar pažymėti, kad Asiago plokštakalnyje karo metu buvo vienas iš žymiausių susirėmimų tarp Austrijos ir Italijos ir kad visa šios dienos ekskursija davė kongreso nariams gerą supratimą apie gamtos, kultūros ir meno atžvilgiu labai įdomų Šiaurės Italijos kraštą.

II. Vaistinių augalų kultūra Italijoj.

Vienas iš svarbiausių kiekvieno kongreso uždavinių — yra susipažinimas su krašto darbais iš tam tikros srities. II-me kongrese Vengrijoj mes galėjom susipažinti su vaistinių augalų kultūros pastatymu Vengrijoj, su vaistų prekyba ir pramone, III-me kongrese Italijoj mes patyrėme tai, kas daroma Italijoj.

Vaistinių augalų kultūra yra išsiplatinusi beveik per visą Italiją. Ryšyje su klimatu, čia yra daugiausia aromatinių augalų su eteriniais aliejais. Didelių pipirmetės plantacijų galima surasti Šiaurės Italijoj Turino miesto apylinkėse. Lavendula irgi auga Šiaurės Italijoj Safrano kultūros yra Aquila miesto apylinkėse, vidurinėj Italijoj, Iris — Florencijoj ir t. t. Italų valdžia labai domisi vaistinių augalų kultūra ir labai susirūpinusi minėtų augalų kultūrą išplėsti. Centralinė tam dalykui įstaiga yra — Ente Nacionale per le Piccole Industrie, t. y. tautinė mažų pramonių įstaiga, kuri vadovauja ne tik vaistinių augalų kultūrą, bet ir jų išnaudojimą ir viską, kas liečia mažą ūkį, mažą pramonę ir amatą. Šitos įstaigos žinioje yra, pav., ir stiklų pramonė Venecijoj, kuri susideda iš daugybės atskirų mažų stiklų dirbtuvių. Dabartinis šios įstaigos direktorius arba, kaip kalbama Italijoj, komisaras yra p. Nunes, kuris turi visą eilę sandarbininkų, kaip. pav. Prof. De Mori, kurio žinioje yra visa botaniškoji dalis. Kiekvienoje provincijoj yra be to šios įstaigos skyriai, pav. Venecijos provincijoj — „Instituto per le Piccole Industrie e per il Lavoro di Venezia“, kurio direktorius yra p. Dell'Oro. Reikia dar pažymėti, kad Italijos valdžia deda visas pastangas kelti mažų ūkininkų ir amatininkų pramonę, duoti jiems galimybės geriau išnaudoti ūkį ir derlių. Įvairiose vietose randasi šios įstaigos žinioj bandymo laukai. Vienas toks laukas yra Asiagos plokštakalny, kur padaryta buvo ekskursija ir kurio tikslas tyrinėti vaistinius augalus, kurie galėtų būti auginami kalnų kraštuose. Bet reikia pasakyti, kad minėtas laukas kongreso nariams daro blogą įspūdį: labai gerai jame auga įvairūs pašariniai augalai ir daug blogiau vaistiniai augalai — Atropa Belladonna, Lavendula, Mentha Pipirita, Salvia, Carum carvi, Valeriana, Imperatoria, Thymus Serpyllum, Digitalis purpurea. Žinoma, 1200 m. aukštumo klimatas ne visiems minėtiems augalams tinka. Vaistinių augalų pramonė gerai buvo matoma Padovos mūgėje. Daugiausia buvo eterinių aliejų ir įvairių esencijų, be to ir specialių preparatų iš vaistinių augalų pagamintų, įvairių arbatų viduriams tvarkyti ir t. t.

Išleidžiamas Milane žurnalas — „Rivista italiana delle essenze e profume“ t. y., „Italijos esencijų ir kvėpalų apžvalga“, duoda gerą supratimą apie tai, kas daroma Italijoj šioje srityje.

III. Tarptautinė vaistinių augalų sąjunga.

Kaip jau aukščiau buvo pasakyta, vienas iš svarbiausių III-jo kongreso uždavinių buvo tarptautinės vaistinių augalų augintojų sąjungos įkūrimas. Pilnas šios draugijos pavadinimas yra: „Federazione Internazionale per l'ineremento dell' erboristeria medicinale aromatica e delle piante affine“ italų kalba, o

lietuviškai šita sąjunga geriausia pavadinti tokiu būdu. „Tarptautinė sąjunga vaistinių, gardumyninių ir panašių augalų auginimui ir vartojimui paskatinti“. Draugijos tikslas geriausia nurodytas pirmame paragrafe, būtent: sujungti visus darbus kultūros, išauginimo, apdirbimo, moksliško tyrinėjimo ir bandymo vaistinių gardumyninių, aromatinių ir panašių augalų, ir tokių augalų prekybą ir sandarbiauti šitoj srityje su žemės ūkiu, pramone, prekyba ir mokslais.

Tas tikslas pasiekiamas: kraštų sekcijų bendradarbiavimu, tarptautiniais suvažiavimais, žinių ir raštų leidimu, visų sąjungų tikslui tinkamų priemonių paskatinimu.

Sąjunga susidaro iš:

a) Tarptautinės centro valdybos,
b) Tarptautinių patariamųjų valdybų,
c) Kraštų sekcijų,
d) Generalinio sekretariato.

Tarptautinė valdyba susidaro iš krašto atstovų, būtent iš kiekvieno krašto po

1 oficialinių Ž. Ū. įstaigų atstovą,
1 mokslininkų atstovą,
1 augintojų atstovą,
1 rinkėjų atstovą,
4 pramonės ir prekybos atstovų būtent:
a) iš vaistų prekybos,
b) iš farmacijos - chemijos pramonės,
c) iš eterinių aliejų pramonės ir,
d) iš vaistininkų.

Sąjungos buveinė numatyta Romoje prie tarptautinio Ž. Ū. Instituto. Sąjungą išlaikyti kiekvieno krašto sekcija įneša kasmet tam tikrą mokesnį, būtent, mažos valstybės, k. a. Lietuva, 100 frankų metams, didesnės valstybės 150 frankų ir didelės valstybės, k. a. Vokietija, Anglija, Italija, Prancūzija—200 frankų metams. Kraštų sekcijos yra autonomiškos. Kaip galima matyti, sąjungos branduolys yra kraštų sekcijos. Šias sekcijas sudaro kraštų organizacijos ir pasirodo, kad jau Italijoj, Prancūzijoj, Vokietijoj ir Austrijoj yra tam tikrų organizacijų, kurios galėtų įeiti į kraštų sekcijas. T. p., Vokietijoj yra „Hortus Gesellschaft“, kuri susidaro iš vaistinių, gardumyninių ir kvepiančių augalų augintojų ir išleidžia savo žurnalą.

Pas mus Lietuvoje tokių organizacijų dar nėra. Botanikos sodas propaganduoja vaistinių augalų rinkimą ir auginimą ir su laiku, reikalavimui esant, be abejo, ir pas mus bus vaistinių augalų augintojų ir rinkėjų draugija, kaip, pav., jau yra tabako augintojų draugija. Tada Lietuva turės savo tarptautinės vaistinių augalų draugijos krašto sekciją ir galės bendradarbiauti šitoje srityje su kitais kraštais.
